

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyň JUDr. Marcely Rouskové a JUDr. Hany Pipkové v právní věci žalobce: **JUDr. M. F., Ph.D.**, proti žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti ČR**, se sídlem Praha 2, Vyšehradská 426/16, v řízení o žalobě proti rozhodnutí ministryně spravedlnosti ze dne 23.1.2015, č.j. MSP-22/2014-LO-ROZ/3,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí ministryně spravedlnosti ze dne 23.1.2015, č.j. MSP-22/2014-LO-ROZ/3 se z r u š u j e a věc se v r a c í žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 3.000,- Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení shora citovaného rozhodnutí ministryně spravedlnosti, jímž byl zamítnut rozklad podaný žalobcem proti rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti ze dne 9.9.2014, č.j. MSP-396/2014-OT-OSV/4. V daném případě správní orgán prvního stupně rozhodl, že žádost žalobce o informace ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, se v plném rozsahu odmítá. Předmětem žádosti žalobce bylo poskytnutí informace spočívající v poskytnutí odpovědi na testové otázky ke zkoušce insolvenčních správců platné od 1.1.2014 zveřejněné na webových stránkách Ministerstva spravedlnosti.

V odůvodnění napadeného rozhodnutí ministryně uvedla, že záměr získat správné odpovědi na testové otázky ke zkoušce insolvenčních správců je v rozporu se smyslem a účelem zákona o svobodném přístupu k informacím, konkrétně § 2 odst. 1 citovaného zákona, z jehož dikce vyplývá, že zákon o svobodném přístupu k informacím má umožnit

informovanost občanů o rozsahu a způsobu realizace zákonem svěřené působnosti konkrétního správního úřadu. Dále uvedla, že oprávnění Ministerstva spravedlnosti realizovat zkoušky insolvenčních správců vyplývající ze zvláštního zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, zahrnuje pouze organizační zabezpečení realizace zkouškového procesu, nikoli vlastní prověřování odborných znalostí uchazečů, jež je věcí nezávislých odborníků. Ministryně spravedlnosti v odůvodnění napadeného rozhodnutí rovněž zmínila, že správní orgán prvního stupně postupoval v souladu se zásadou ochrany legitimního očekávání, neboť již dříve odmítl obsahově obdobnou žádost jiného žadatele, a to v řízení vedeném pod sp.zn. 237/2009-SOSV-OSV. K vytýkaným vadám prvostupňového rozhodnutí poukázala na ust. § 89 odst. 2 správního řádu a komentář ke správnímu řádu.

Žalobce v žalobě namítal, že protiprávní postup žalovaného nemůže být aprobován jeho předchozí rozhodovací praxí. Poukázal na skutečnost, že zákon č. 106/1999 Sb., neumožňuje správnímu orgánu posuzovat účel žádosti o poskytnutí informace ani zabývat se motivací žadatelů o poskytnutí informací. K otázce motivace žádosti rovněž zmínil, že poskytnutím informace žadateli nebylo možno získat žádnou výhodu či náskok oproti ostatním lidem, protože dle ust. § 5 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb. je žalovaný jako povinný subjekt povinen požadované informace zveřejnit způsobem umožňujícím dálkový přístup, takže poskytnuté informace se stanou dostupné všem zájemcům.

Dále žalobce uvedl, že žalovanému nepřísluší vyhrazovat si pro své vlastní použití informace vytvořené při jeho činnosti, neboť ta je financována z veřejných prostředků. Z uvedených důvodů má žalobce za to, že žalovaný je povinen poskytnout mu požadovanou informaci dle § 4 zákona č. 106/1999 Sb., a to za situace, kdy není naplněna žádná ze skutkových podstat (§7, 8a, 9, 10, 11 zákona č. 106/1999 Sb.), při jejichž naplnění nemá povinný subjekt povinnost žádosti o poskytnutí informace vyhovět.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě odkázal na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí včetně odůvodnění prvostupňového rozhodnutí s tím, že k „plytkým tvrzením“ žalobce ohledně protiprávnosti svého rozhodování se může adekvátně vyjádřit jen velmi obtížně. Dále uvedl, že ani jedno z rozhodnutí neobsahuje žádné spekulace stran žadatelovy motivace, s tím, že veškeré právní úvahy žalovaného žalobce nemístně a zcela neopodstatněně vztahuje na sebe, aplikuje tak argumentaci ad personam.

Závěrem žalovaný uvedl, že žalobce nepředkládá žádné nové argumenty, když pouze velmi vágně polemizuje se závěry žalovaného stran zákonnosti postupu povinného subjektu při vyřizování žádosti o informace. Z uvedených důvodů navrhl žalobu zamítnout.

Správní spis pak především obsahuje pro danou věc tyto podstatné dokumenty: Žádost žalobce o poskytnutí informací ze dne 29.5.2014, rozhodnutí žalovaného ze dne 9.9.2014 č.j. MSP-396/2014-OT-OSV/4, rozklad proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9.9.2014 č.j. MSP-396/2014-OT-OSV/4 o odmítnutí žádosti o poskytnutí informací, rozhodnutí ministryně spravedlnosti ze dne 23.1.2015 č.j. MSP-22/2014-LO-ROZ/3.

Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.) a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Soud vycházel z následující právní úpravy:

Podle článku 17 odst. 1 Listiny základních práv a svobod svoboda projevu a právo na informace jsou zaručeny.

Podle článku 17 odst. 5 Listiny základních práv a svobod jsou státní orgány a orgány územní samosprávy povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti. Podmínky a provedení stanoví zákon.

Podle ust. § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., upravujícího povinnost poskytovat informace povinnými subjekty, které mají podle tohoto zákona povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti, jsou státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a veřejné instituce.

Podle ust. § 7 zákona č. 106/1999 Sb., označeného „ochrana utajovaných informací“ je-li požadovaná informace v souladu s právními předpisy označena za utajovanou informaci, k níž žadatel nemá oprávněný přístup, povinný subjekt ji neposkytne.

Podle ust. § 8a zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, informace týkající se osobnosti, projevů osobní povahy, soukromí fyzické osoby a osobní údaje povinný subjekt poskytne jen v souladu s právními předpisy, upravujícími jejich ochranu.

Podle § 9 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., pokud je požadovaná informace obchodním tajemstvím, povinný subjekt ji neposkytne.

Ustanovení § 10 zákona č. 106/1999 Sb. upravuje ochranu důvěrnosti majetkových poměrů.

Ustanovení § 11 zákona č. 106/1999 Sb. obsahuje následující omezení práva na informace:

(1) Povinný subjekt může omezit poskytnutí informace, pokud:

a) se vztahuje výlučně k vnitřním pokynům a personálním předpisům povinného subjektu,

b) jde o novou informaci, která vznikla při přípravě rozhodnutí povinného subjektu, pokud zákon nestanoví jinak; to platí jen do doby, kdy se příprava ukončí rozhodnutím, nebo

c) jde o informaci poskytnutou Organizací Severoatlantické smlouvy nebo Evropskou unií, která je v zájmu bezpečnosti státu, veřejné bezpečnosti nebo ochrany práv třetích osob chráněna uvedenými původci označením "NATO UNCLASSIFIED" nebo "LIMITE" a v České republice je toto označení respektováno z důvodů plnění povinností vyplývajících pro Českou republiku z jejího členství v Organizaci Severoatlantické smlouvy nebo Evropské unii, pokud původce nedal k poskytnutí souhlas.

(2) Povinný subjekt informaci neposkytne, pokud:

a) jde o informaci vzniklou bez použití veřejných prostředků, která byla předána osobou, jíž takovouto povinnost zákon neukládá, pokud nesdělila, že s poskytnutím informace souhlasí,

b) ji zveřejňuje na základě zvláštního zákona a v předem stanovených pravidelných obdobích až do nejbližšího následujícího období,

- c) by tím byla porušena ochrana práv třetích osob k předmětu práva autorského nebo práv souvisejících s právem autorským (dále jen "právo autorské"), nebo
- d) jde o informaci, která se týká stability finančního systému.

(3) Informace, které získal povinný subjekt od třetí osoby při plnění úkolů v rámci kontrolní, dozorové, dohledové nebo obdobné činnosti prováděné na základě zvláštního právního předpisu, podle kterého se na ně vztahuje povinnost mlčenlivosti anebo jiný postup chránící je před zveřejněním nebo zneužitím, se neposkytují. Povinný subjekt poskytne pouze ty informace, které při plnění těchto úkolů vznikly jeho činností.

- (4) Povinné subjekty dále neposkytnou informace o
 - a) probíhajícím trestním řízením,
 - b) rozhodovací činnosti soudů s výjimkou rozsudků,
 - c) plnění úkolů zpravodajských služeb,
 - d) přípravě, průběhu a projednávání výsledků kontrol v orgánech Nejvyššího kontrolního úřadu,
 - e) činnosti Ministerstva financí podle zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu nebo podle zákona o provádění mezinárodních sankcí,
 - f) údajích vedených v evidenci incidentů podle zákona o kybernetické bezpečnosti, ze kterých bylo možné identifikovat orgán nebo osobu, která kybernetický bezpečnostní incident ohlásila nebo jejichž poskytnutí by ohrozilo účinnost reaktivního nebo ochranného opatření podle zákona o kybernetické bezpečnosti.

Ustanovení zvláštních zákonů o poskytování informací v uvedených oblastech tím nejsou dotčena.

- (5) Povinný subjekt neposkytne informaci, která je předmětem ochrany práva autorského, je-li v držení
 - a) provozovatelů rozhlasového nebo televizního vysílání, kteří toto vysílání provozují na základě zvláštních právních předpisů,
 - b) škol a školských zařízení, které jsou součástí vzdělávací soustavy podle školského zákona a podle zákona o vysokých školách,
 - c) Akademie věd České republiky a dalších veřejných institucí, které jsou příjemci nebo spolupříjemci podpory výzkumu a vývoje z veřejných prostředků podle zákona o podpoře výzkumu a vývoje, nebo
 - d) kulturních institucí hospodařících s veřejnými prostředky, jako jsou divadla, orchestry a další umělecké soubory, s výjimkou knihoven poskytujících veřejné knihovnické a informační služby podle knihovního zákona a muzeí a galerií poskytujících standardizované veřejné služby.

Poskytování těchto informací v souladu se zvláštními předpisy tím není dotčeno.

- (6) Povinný subjekt neposkytne informaci o činnosti orgánů činných v trestním řízení, včetně informací ze spisů, a to i spisů, v nichž nebylo zahájeno trestní řízení, dokumentů, materiálů a zpráv o postupu při prověřování oznámení, které vznikly činností těchto orgánů při ochraně bezpečnosti osob, majetku a veřejného pořádku, předcházení trestné činnosti a při plnění úkolů podle trestního řádu, pokud by se tím ohrozila práva třetích osob anebo schopnost orgánů činných v trestním řízení předcházet trestné činnosti, vyhledávat nebo

odhalovat trestnou činnost nebo stíhat trestné činy nebo zajišťovat bezpečnost České republiky. Ustanovení jiných zákonů o poskytování informací tím nejsou dotčena.

Soud posoudil předmětnou věc takto:

V daném případě žalobce svou žádostí o poskytnutí informací ze dne 29.5.2014 adresovanou Ministerstvu spravedlnosti požádal o „odpovědi na testové otázky Zkoušky insolventních správců platné od 1.1.2014, zveřejněné na <http://insolvenční-zákon.justice.cz/insolvenční-správcí-odborná-veřejnost/termíny-zkoušek-a-další-dokumenty-ke-stažení.html>, a to pro všechny okruhy – tedy oblast auditorská, daňová, obecného práva a insolvence“.

Ministerstvo spravedlnosti rozhodnutím ze dne 9.9.2014, č.j.: MSP-396/2014-OT-OSV/4 žádost žalobce odmítlo s tím, že v první řadě zohlednilo skutečnost, že obsahově obdobnou žádost o informace v minulosti již vyřizovalo (sp.zn. 237/2009-SOSV-OSV), přičemž již v této věci dospělo k závěru, že je třeba ji odmítnout. Zohlednilo rovněž i právní názor ministryně spravedlnosti jako nadřízeného orgánu formulovaný v rozhodnutí ze dne 14.9.2009 č.j. 581/2009-LO-SP/3. Jelikož předmětem stávající žádosti bylo podobně jako ve věci vedené pod sp.zn. 237/2009-SOSV-OSV poskytnutí správných odpovědí na testové otázky ke zkoušce insolventních správců, vzalo do úvahy zásadu vyjádřenou v ust. § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., podle níž správní orgán dbá na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly. V odůvodnění svého rozhodnutí ministerstvo zmínilo jednak Listinu základních práv a svobod (čl. 17 odst. 5), Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod (čl. 10) a v neposlední řadě zákon č. 106/1999 Sb. Poukázalo na ust. § 15 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., ust. §§ 2-8. Současně rovněž poukázalo i na ustanovení správního řádu konkrétně na §§ 36 -37, § 2 odst. 2 a 4. Uvedlo, že zákon nemůže být současně zneužíván k získávání nedůvodných výhod v soutěži o získání konkrétní pozice. Mělo požadavek žalobce za rozporný se základními zásadami činnosti správních orgánů, tedy s obecným požadavkem na důsledné respektování vymezené působnosti orgánu, principu dobrých mravů a spravedlnosti při jakékoliv činnosti orgánu. Žalobcův požadavek považovalo v rozporu se samotným smyslem institutu zkoušky, když cílem a účelem zkoušky je nepochybně objektivní prověření skutečných znalostí problematiky, která je jejím předmětem. Podle ministerstva smyslem zkoušky není pouhé potvrzení schopnosti uchazeče mechanicky si zapamatovat správné odpovědi na konkrétní otázky. Současně poukázalo na skutečnost, že povinnost zveřejňovat otázky ke zkoušce insolvenčních správců není zákonem ani vyhláškou Ministerstva spravedlnosti ČR č. 312/2007 Sb. stanovena a stejně tak není stanovena povinnost zveřejňovat správné odpovědi na takové otázky. Prvoinstanční správní orgán považoval žalobcův požadavek za zneužití obecně přiznaného veřejného práva na informace, neboť jeho cílem bylo získání nedůvodné výhody vůči ostatním uchazečům, proto žádosti nevyhověl a odmítl ji.

Ministryně spravedlnosti v žalobou napadeném rozhodnutí ze dne 23.1.2015, č.j. MSP-22/2014-LO-ROZ/3 zamítla žalobcův rozklad podaný proti prvoinstančnímu rozhodnutí. V odůvodnění pak uvedla, že záměr získat správné odpovědi na testové otázky ke zkoušce insolvenčních správců platné od 1.1.2014 zveřejněné na webových stránkách Ministerstva spravedlnosti prostřednictvím zákona o informacích je v rozporu se smyslem a účelem tohoto zákona vyjádřeným v jeho ustanovení § 2 odst. 1, kdy zákon má umožnit informovanost občanů o rozsahu a způsobu realizace zákonem svěřené působnosti konkrétního správního úřadu. Oprávnění Ministerstva spravedlnosti realizovat zkoušky

insolvenčních správců vyplývající ze zvláštního zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích však zahrnuje pouze organizační zabezpečení realizace zkouškového procesu. Vlastní prověřování odborných znalostí uchazečů je i podle ministryně věcí nezávislých odborníků z oblasti insolvenčního práva, daňového práva, ekonomie, účetnictví, bankovníctví a auditorské činnosti stojící v převážné většině případů mimo úřad. Ministryně se pak plně ztotožnila s odůvodněním orgánu prvního stupně.

Soud vzhledem ke shora uvedenému je nucen konstatovat, že v obou shora uvedených rozhodnutích pak absentuje odkaz na hmotně právní normu, dle které byla žádost žalobce správním orgánem odmítnuta, čímž se stává napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

Právo na přístup k informacím je základním politickým právem, zakotveným v ústavním pořádku České republiky v článku 17 Listiny základních práv a svobod (dále jen Listina). Podle článku 17 odstavec 1 Listiny jsou svoboda projevu a právo na informace zaručeny. Podle odstavce 2 uvedeného ustanovení má každý právo svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice státu. Podle odstavce 4 přitom svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti. Konečně podle odstavce 5 uvedeného ustanovení jsou státní orgány a orgány územní samosprávy povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti. Podmínky a provedení stanoví zákon.

Právním předpisem de facto provádějícím citované ustanovení Listiny je zákon o svobodném přístupu k informacím, jenž v ust. § 2 odstavec 1 vymezil osobní působnost dané úpravy tak, že povinnými subjekty, které mají podle tohoto zákona povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti, jsou státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a veřejné instituce.

Obsah a další náležitosti zkoušek insolvenčních správců je upraven v souladu s ust. § 37 odst. 2 zákona č. 312/2006 Sb. vyhláškou Ministerstva spravedlnosti č. 312/2007 Sb. Ministerstvo uvedenou vyhláškou blíže upravuje obsah a průběh zkoušky. Zkouška se skládá z písemné části (§9 vyhlášky) a ústní části (§10 vyhlášky), přičemž písemná část zkoušky sestává z testu a případové studie, která je hodnocena pouze v případě správného zodpovězení alespoň 80% otázek testu.

Ministerstvo spravedlnosti zveřejnilo na svých webových stránkách znění všech testových otázek, z nichž následně sestavuje konkrétní test pro zkoušku insolvenčních správců (tato skutečnost nebyla mezi účastníky sporná a jedná se o věc obecně známou).

Z uvedeného je zřejmé, že žalovaný nejenže zkoušky organizačně zajišťuje, ale také to, že v rámci své činnosti vytvořil dokument obsahující kompletní testové otázky, jež zpřístupnil veřejnosti a prezentuje ho na webové stránce <http://insolvenzni-zakon.justice.cz/>.

Zákon č. 106/1999 Sb. pak v ust. § 7 až 11 upravuje výjimky z práva na přístup k informacím, které je vyjádřeno v předchozích ustanoveních. V důvodové zprávě k předmětnému zákonu je pak uvedeno, že: "[Listina základních práv a svobod](#) povoluje chránit informace před poskytnutím „jde-li o opatření demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu a veřejnou bezpečnost“ (Čl. 17 odst. 4 Listiny), popř. vyslovuje pozitivně právo každého na ochranu osobnosti a na ochranu před neoprávněným zveřejňováním údajů o své osobě (Čl. 10 Listiny). Předmětné výjimky (omezení) garantuje

zákon tak, že vymezuje kriteria k určení informací, které povinný subjekt nesmí, popř. nemusí poskytnout. Povinný subjekt neposkytne informace, které jsou utajovanou skutečností nebo obchodním tajemstvím (s prolomením v případě údajů o rozsahu a příjemci prostředků z veřejných rozpočtů), dále informace, které jsou daňovým, zdravotně pojišťovacím a obdobným údajem vypovídajícím o majetkových poměrech soukromých osob, informace uchovávané povinným subjektem z vůle osoby (pokud k vydání sama nedá souhlas), informace zveřejňované pravidelně ze zákona (např. v oblasti statistiky, kdy statistický úřad má informaci k dispozici již před stanoveným termínem zveřejnění, je však v zájmu rovného přístupu k ní poskytnout ji všem zájemcům v jednom okamžiku), informace, jejichž poskytnutí by bylo porušením ochrany duševního vlastnictví, informace o vyšetřování trestných činů, rozhodování soudů a plnění úkolů zpravodajských služeb. Povinný subjekt může ze své vůle omezit poskytnutí svých vnitřních pokynů a personálních předpisů, informací vzniklých v etapě přípravy jeho rozhodnutí (jde především o ty informace, které nijak neovlivňují kohokoliv mimo povinný subjekt). Konečně, určité informace poskytne povinný subjekt jen za podmínek stanovených v jiném, zvláštním zákoně. Jedná se o senzitivní osobní údaje definované zákonem o ochraně osobních údajů v informačních systémech a údaje související s ochranou osobnosti podle [občanského zákoníku](#), přičemž podmínky stanovené těmito zvláštními úpravami jsou v zásadě do textu zákona recipovány (§ 7). Zákon výslovně vylučuje poskytování informací, které povinný subjekt získal od osob v souvislosti s plněním svých úkolů, nicméně, které překračují rozsah sdělení nutný pro plnění takových úkolů a přitom nejsou chráněny jako citlivé osobní údaje apod. (§ 10 odst. 3). Ustanovení § 11 je společným ustanovením pro všechny výjimky (omezení) z práva na přístup k informacím. Jeho obsahem je pravidlo selekce. Podle něho povinný subjekt vyloučí z informace, kterou má na žádost poskytnout, ty její části, které nelze poskytnout nebo k jejichž neposkytnutí je oprávněn, např. jejich výmazem z textu, a zbývající části pak poskytne. Povinný subjekt je však vždy zavázán k tomu, aby v případě selekce poskytl doprovodnou informaci (§ 2 odst. 4), tzn., že žadatele informuje mimo jiné o důvodu odepření požadované informace a době, po kterou důvod odepření trvá, resp. kdy bude znovu přezkoumán. Ustanovení odpovídá všeobecnému požadavku, aby oprávněné omezení přístupu k informacím bylo vždy uplatněno jen v nejmenším nutném rozsahu.”

Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 31.5.2010, č.j. 4 As 13/2010-75 (dostupný na www.nssoud.cz) uvedl, že: „Právo na informace či na svobodný přístup k informacím patří v demokratických státech k ústavně zaručeným politickým právům. Samotný základ právní úpravy "poskytování informací" či "práce s informacemi" v našich podmínkách však představuje Listina základních práv a svobod, vyhlášená ve Sbírce zákonů pod č. 2/1993 Sb. (dále jen "Listina"), v tomto směru navazující na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech (č. 120/1976 Sb.) a Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.), jimiž je Česká republika vázána. Listina právo na informace, a to společně se svobodou projevu, meritorně vymezuje ve svém čl. 17.

Ve smyslu tohoto ustanovení má „každý právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem, jakož i svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice státu”. Cenzura je přitom nepřipustná. Ústavně právnímu zakotvení práva na informace, jež svědčí každému, a jemuž je ve smyslu tohoto vymezení třeba rozumět jako právu na informace ve vztahu "každý - veřejná moc", musí zákonitě odpovídat i povinnost orgánů veřejné moci poskytovat, či alespoň zpřístupnit, informace o své činnosti. Tento požadavek je potom v našich podmínkách vyjádřen v ust. čl. 17 odst. 5 předmětného článku Listiny, podle něhož jsou „Státní orgány a orgány územní samosprávy povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti. Podmínky a provedení stanoví zákon.” Uvedený základní ústavně právní rozměr "práce" s informacemi je však třeba vnímat ještě ve spojení s některými "omezujícími" ustanoveními Listiny. To se

týká zejména čl. 17 odst. 4, podle něhož „*Svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti.*“, jakož i čl. 10 odst. 3, podle něhož má „*Každý právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě.*“ Citovaná ustanovení Listiny se tak vzájemně doplňují, neboť upravují jak právo na "práci" s informacemi, tak právo na ochranu před neoprávněnou "prací" s informacemi. Z demonstrovaných ustanovení Listiny, vyplývá, že předpoklady, a stejně tak i podmínky a limity realizace práva na informace přísluší zákonné úpravě.

Obecnou úpravou v tomto směru je pak právě zákon o informacích. Tento zákon, který upravuje jak základní podmínky, za nichž mají být informace poskytovány, tak také podmínky přístupu k těmto informacím, podústavním způsobem zajišťuje právo veřejnosti na informace, jež mají k dispozici státní orgány, orgány územní samosprávy, jakož i další subjekty, které rozhodují na základě zákona o právech a povinnostech občanů a právnických osob. Tyto tzv. povinné subjekty jsou zákonem zavázány především k tomu, aby zveřejňovaly základní a standardní informace o své činnosti automaticky tak, aby byly všeobecně přístupné. Mají k tomu využívat jak tradičních prostředků zveřejňování informací, tak moderních prostředků šíření informací v elektronických sítích. Ostatní informace, které mají k dispozici, vydají povinné subjekty na požádání žadatele, tj. každé fyzické nebo právnické osoby. Výjimkou z tohoto pravidla jsou informace, jejichž poskytnutí zákon výslovně vylučuje nebo v nutné míře omezuje. Jde zejména o informace, které jsou na základě zákona prohlášeny za utajované, nebo informace, které by porušily ochranu osobnosti a soukromí osob.

Bližší pohled na obsah zákona o informacích, a jeho důvodovou zprávu, především ukazuje, že tento zákon na prvním místě zdůrazňuje povinnost poskytovat informace, a v souladu s tím potom subjekty, kterým je tato povinnost adresována, označuje jako povinné subjekty. Těmito povinnými subjekty jsou, ve shodě se shora cit. ust. čl. 17 odst. 5 Listiny, především státní orgány a orgány územní samosprávy.

S ohledem na výše uvedené tak Nejvyšší správní soud uzavírá, že účelem zákona o informacích je upravit postup při poskytování informací povinnými subjekty a stanovit podmínky, za nichž lze právo na informace omezit, čemuž ostatně koresponduje také ust. § 1 zákona o informacích, podle kterého tento zákon upravuje podmínky práva svobodného přístupu k informacím a stanoví základní podmínky, za nichž jsou informace poskytovány. Koncepce zákona je přitom taková, že se poskytují veškeré informace, s výjimkou těch informací, o nichž zákon výslovně stanoví, že se neposkytují (např. ust § 7 - ochrana utajovaných informací, § 9 - ochrana obchodního tajemství). Podstatné je vždy určit a posoudit to, o jaké informace je žádáno, zda, a v jakém rozsahu byly požadované informace poskytnuty či nikoliv, zda je možné požadované informace poskytnout, či zda je nutné v souladu se zákonem o informacích poskytnutí požadované informace odepřít.“

Žalobce navrhl, aby soud kromě zrušení napadeného rozhodnutí přikázal (podle § 16 odst. 4 zákona č. 106/1999 Sb.) žalovanému požadované informace poskytnout. K aplikaci ust. § 16 odst. 4 zákona č. 106/1999 Sb. v případě, kdy je rozhodnutí o odmítnutí žádosti o poskytnutí informací nepřezkoumatelné, se vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 1 As 8/2010 - 65 ze dne 24. 3. 2010 takto: „*Městský soud nemohl přistoupit k aplikaci § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím, jestliže rozhodnutí ministra dopravy bylo nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Zavedení apelačních prvků do soudního řízení správního zákonem č. 61/2006 Sb. nezměnilo tu nejzákladnější charakteristiku tohoto řízení, kterou je retrospektivní přezkum správních rozhodnutí. Základním předmětem soudního řízení*

správního je i v tomto případě správní rozhodnutí, nikoliv žádost o poskytnutí informací. Podstatou soudního řízení pak je mimo jiné přezkoumání důvodů správního rozhodnutí. To ostatně výslovně potvrzuje i dikce § 16 odst. 4 věty první zákona o svobodném přístupu k informacím, dle níž soud přezkoumá, zda jsou dány důvody pro odmítnutí žádosti. Soud tedy musí nepochybně nejprve přezkoumat důvody, na nichž je založeno rozhodnutí o odmítnutí žádosti ve spojení s rozhodnutím o odvolání. Pouze v situaci, kdy je správní rozhodnutí přezkoumatelné, si může soud učinit vlastní úsudek o jeho zákonnosti a v návaznosti na to posoudit splnění podmínek pro postup dle § 16 odst. 4 věty druhé zákona o svobodném přístupu k informacím. Pokud rozhodnutí ministra dopravy trpělo nedostatkem důvodů, bylo nepřezkoumatelné, což mělo za následek, že si městský soud nemohl učinit vlastní úsudek o zákonnosti postupu žalovaného a ministra dopravy.“ Nejvyšší správní soud nicméně připustil postup podle tohoto ustanovení „v těch situacích, kdy by správní orgány vydávaly nepřezkoumatelná rozhodnutí o odmítnutí žádosti s cílem vyhnout se aplikaci § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím.“

V daném případě rozhodnutí ministryně spravedlnosti trpí nedostatkem důvodů, je nepřezkoumatelné, a proto soud předmětné napadené rozhodnutí zrušil podle § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s. pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s.ř.s.). V dalším řízení je správní orgán vázán právním názorem vysloveným soudem v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce měl ve věci plný úspěch, a proto má proti žalovanému právo na náhradu nákladů řízení, jež sestávají toliko ze zaplaceného soudního poplatku za žalobu ve výši 3.000,- Kč. Náhradu těchto nákladů je žalovaný povinen zaplatit žalobci do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 29. dubna 2016

JUDr. Slavomír Novák, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Jana Válková